

Також потрібно враховувати ступінь труднощів текстів для читання. З одного боку, необхідно навчати переборювати труднощі читання, а не тільки використовувати той матеріал, з яким студент може впоратися. З іншого боку, труднощі мають бути полегшені, оскільки треба зосереджуватися на виробленні вмінь читати й розуміти таким чином, щоби від цього процесу не відволікалася незнайома лексика. Це завдання викладач може вирішити, надаючи після текстового матеріалу покрокові вокабуляри основної лексики і, особливо, термінологічної лексики.

Багато студентів відчували боязкість під час читання вголос. Вони роблять довгі паузи, зупиняють читання, коли зустрічають в тексті незнайомі слова. Методичні прийоми [6] подолання цих труднощів можуть включати часте попереднє читання текстових уривків, що містять незнайомі слова (спочатку їх має бути небагато, пізніше, з наростанням рівня складності – більша кількість). Читання має супроводжуватися спробами зрозуміти основні думки, головний зміст, знайти ключові слова, вичленовувати смислові частини повідомлення, після чого – віддати значення незнайомих слів. Такі вправи допомагають прищепити вміння читати вголос, долати острах можливої помилки при відгадуванні значень слів, розвинути більшу впевненість у собі та своєму інтелекті. Використання своєї уяви поживалося розумовий процес і робочу атмосферу. Використання своєї уяви підібрати найбільш відповідне слово розвиває логічне мислення. Крім того, студенти усвідомлюють необхідність розуміти граматичні зв'язки в реченні і використовувати їх для прийняття рішення. Роль викладача в такій роботі в аудиторії дуже велика, оскільки на нього покладаються завдання зохочувати увагу і лінійністичну згодянку студентів, вчити прогнозувати семантику слів за певними маркерами синтаксичного оточення і контексту.

Від кількості прочитаного матеріалу залежать і навички швидкого читання. Чим краще студент читає і чим більше його запаса слів, тим більше і легше він зможе прочитати, тим більше нового він дізнається як про мову, так і про зміст тексту. Якщо такі навички та вокабуляр розвинені недостатньо, підком зрозуміло, що тоді читання сповільнюється, на розуміння витрачається більше зусиль і часу, і читання не приносить задоволення. Виникає замкнене коло: чим гірше навички, тим гірший результат, який, у свою чергу, блокує або уповільнює процес пізнання та набуття більш розвинених навичок та вмінь читання і розуміння іншої мови. Навпаки, чим вище швидкість читання, тим більше студент читати більше, а значить, добувається вищого ступеня розуміння прочитаного.

Внаслідок цього велика увага повинна приділятися виробленню навичок швидкого читання без частого супроводжуючого його зникнення ступеня розуміння того, що швидко прочитане. Така теза висувалася і розроблялася в різні часи багатьма методиками [7, с.4-5]. Серед методів, що рекомендуються, на наш погляд, найбільш оптиміальними є *wide-reading* та *repeated reading*, які можуть використовуватися як індивідуально, так і в групах по декілька чоловік (*reading teams*).

При виконанні вправ на читання із збільшенням його темпу (*rate-building reading*) студенти прагнуть прочитати якомога більше за першу хвилину читан-

ня. За другу хвилину читання читають той же матеріал, але вже прочитують більшу порцію, ніж у першу хвилину. За третю, четверту і так далі хвилину темп їхнього читання зростає, оскільки вони читають вже знайомий матеріал із значно більшим розумінням і набавляють швидше.

Метод повторного перечитання (*repeated reading*) полягає в багаторазовому прочитанні текстового уривка до його повного розуміння при зберезненні оптиміальної швидкості читання. При триразовому виконанні такого завдання значно прискорюється темп читання не тільки під час опрацювання одного уривка, але й завдяки перенесенню набутих кращих навичок на читання наступного та подальших уривків.

Важливим компонентом навчальної діяльності при навчанні читання є самоконтроль, що також повинен бути підготовлений всім ходом навчання іноземної мови, а не носити випадковий та епізодичний характер. Гарантією системності й систематичності самоперевірки своїх умінь і навичок читання, в основному, читання «сам про себе» є наявність перевірочних вправ і завдань на вибірковий перегляд, знаходження в тексті відповідей на поставлені запитання, передача його змісту за складеним планом, уміння пильово фіксувати навчальний матеріал з різних джерел (робити виписки, складати конспект, тези, анотацію, реферат), складати бібліографічний список.

Читання як фактор інтелектуального розвитку і запорука набуття сталих навичок у мовній поведінці фахівця-менеджера широкого профілю, особливо топ-менеджерської ланки, має поєднати належне місце в системі сучасних вимог вищої освіти до рівня іншомовних знань та вмінь студентів, випускників вишів, кандидатів на MBA та післядипломну освіту.

Література:

1. Парыгин Б.Д. Основы социально-психологической теории. М., 1972. – 178с.
2. Веренинова Ж.Б. О соотношении логического и эмоционального в процессе чтения // Иностранные языки в школе, 1983. – №1. – С.16.
3. Стронин М.Ф. Нужно ли учить читать вслух на иностранном языке // Иностранные языки в школе, 1986. – №3. – С. 15.
4. Чернышова Л.А. Чтение на иностранном языке как средство развития общения учащихся // Иностранные языки в школе, 1985. – №1. – С. 22.
5. Дорнер И.Я. Дидактические основы формирования познавательной самостоятельности учащихся при изучении гуманитарных дисциплин. Автореф. докт. дис. М., 1971. – С. 11
6. Bright Sh. Coping with New Words When Reading // English Teaching Forum. – Oct.-Dec., 1999. – P. 24.
7. Anderson N.J. Improving Reading Speed // English Teaching Forum. – Apr.-Jun., 1999. – P. 2-5.